

نکات مراقبتی در مورد راه های

دستیابی به عروق

در بیماران تحت دیالیز

تهیه کننده: بخش دیالیز و واحد آموزش

تأیید کننده: رئیس گروه بخش دیالیز

تاریخ تدوین: ۱۳۹۳/۴/۱

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۳۹۷/۳/۱

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۳۹۸/۳/۱

ویرایش: ۰۱

کد: ATH-ED/ED – 56

منبع: درمان بیماری مزمن کلیه - پرستار و دیالیز

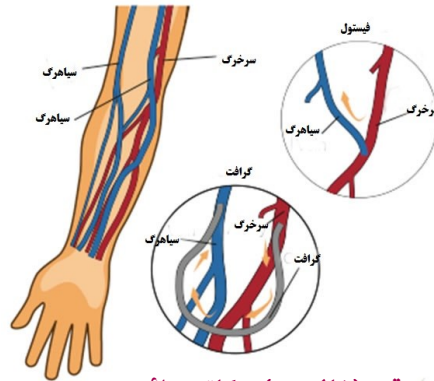
راه های عروقی

شما برای انجام همودیالیز احتیاج به فیستول، گرافت یا کاتترکه موجب دسترسی به جریان خون می شود دارید.

فیستول و گرافت

- بهترین روش دسترسی عروقی در دیالیز خونی فیستول است که ۵ تا ۷ سال و حتی گاهی تا ۱۰ سال هم قابل استفاده خواهد بود.
- حداقل ۶ تا ۸ هفته زمان لازم است تا فیستول قابل استفاده شود.
- پس از ایجاد فیستول شریانی وریدی برای جلوگیری از تورم تا چند هفته عضو را بالا نگه دارید.
- هر دو روز یکبار پانسمان محل جراحی تعویض شود و در صورت نشت خون یا عفونت حتما به پزشک مربوطه مراجعه نمایید.
- برای کشیدن بخیه محل جراحی حتما با پزشک مربوطه هماهنگ شود.
- تا زمان کشیدن بخیه‌ها هنگام حمام کردن از خیس نشدن محل جراحی اطمینان حاصل نمایید
- روی دست فیستول دار خود به مدت طولانی نخواهید.
- از انجام کارهای سنگین و بلند کردن اجسام با وزن بیش از ۲ کیلوگرم با دست فیستول دار خود، خودداری نمایید.
- از دست فیستول دار خونگیری یا تزریقات یا اندازه‌گیری فشار خون انجام نشود.
- از بستن دستبند و مچ بند یا ساعت و پوشیدن لباس با آستین تنگ در دست فیستول دار خودداری نمایید.
- از خوردن داروهای پایین‌آورنده فشار خون بدون مشورت با پزشک خودداری نماید.
- از کندن پوسته های زخم خودداری نمایید.
- برای برجسته تر شدن عروق، دست را پایین تر از قفسه سینه قرار دهید و خمیر یا تویی قابل ارتجاع را در دست گرفته و با فشار آن را باز و بسته نمایید و ۲۰ بار این عمل را تکرار کرده و سپس استراحت نمایید و تا ۵ دوره این ورزش را انجام دهید.
- قبل از هر دیالیز دست فیستول دار را با آب و صابون بشویید.
- هر روز محل فیستول را از نظر تورم، قرمزی، عفونت و گرما کنترل کنید.
- جهت جلوگیری از خونریزی تا چند ساعت پس از دیالیز حمام نروید.

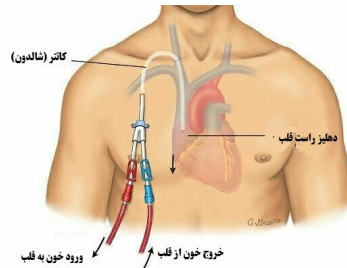
- در صورت علائمی از قبیل بی حسی، خارش، درد و عفونت در محل عروق به پزشک و پرستار اطلاع دهید.
- هر روز فیستول خود را لمس کنید و ارتعاش را زیر دست حس کنید.
- پس از دیالیز، از کمپرس سرد در محل تزریق و روز بعد از دیالیز، از کمپرس گرم استفاده نمایید.
- هرگز روی فیستول کمپرس نگذارید.
- برای بیمارانی که عروق مناسب جهت فیستول ندارند خصوصاً بیماران دیابتی از رگ مصنوعی (گرافت) استفاده می کنند.
- گرافت نیاز به ۲ تا ۳ هفته زمان جهت استفاده نیاز دارد.
- گرافت نیاز به کنترل از جهت عفونت و لخته دارد.

کاتتر موقت (شالدون) و کاتتر دائم

کاتتر شالدون یک کاتتر موقت است که در موارد اورژانسی استفاده می شود. با روش جراحی در سیاهرگ مرکزی گردن یا سینه گذاشته می شود. شالدون با چند بخیه سر جای خود محکم می شود. منظور از کاتترهای دائمی کاتترهایی هستند که مدت طولانی تری مورد استفاده قرار می گیرند. این کاتترها را با یک روکش خاص و چند بخیه زیر پوست کار می گذارند. از آنجا که قسمتی از کاتتر

داخل بدن و قسمتی خارج بدن قرار دارد احتمال آلوده شدن و عفونت در آن زیاد است.

راه های مراقبت از کاتتر شالدون و کاتتر دائم

- در صورتی که کاتتر از محل خود خارج گردید به هیچ عنوان سعی در جاگذاری نکنید.
- از پیچ خوردگی و تا خوردگی کاتتر خودداری نمایید.
- در صورت جابجایی کاتتر را به هیچ عنوان به جلو یا عقب حرکت ندهید.
- از ورود ضربه و یا ایجاد کشش بخصوص به هنگام دیالیز خودداری نمایید.
- کاتتر خود را همیشه خشک و تمیز نگه دارید. این به معنی آن است که نمی توانید شنا یا حمام بروید.
- مراقب باشید کاتترتان مخصوصا موقع تعویض لباس کشیده نشود.
- زمانی که دیالیز نمی شوید کاتتر با پانسمان پوشانده شود و مراقب جابجا شدن یا کشیده شدن کاتتر باشید.
- سمتی که کاتتر دارد نخوابید.
- دوش گرفتن دستی به طوری که کاتتر در آب غوطه ور نشود بهترین روش است. بهتر است دوش گرفتن قبل از آمدن به دیالیز باشد.
- در صورت لزوم استفاده از پماد آنتی بیوتیک روی محل کاتتر الزامی است.
- به نشانه های عفونت مانند قرمزی، ورم، درد، چرک، تب توجه داشته باشد و با مشاهده هر یک از این علائم به پزشک مراجعه نمایید.

طراحی و چاپ: روابط عمومی بیمارستان آتیه

آدرس بیمارستان: تهران، شهرک غرب، تقاطع

بلوار فرحزادی و شهید دادمان

تلفن بیمارستان: ۸۲۷۲۱

فاکس بیمارستان: ۸۸۰۸۶۰۹۵

شماره تماس بخش دیالیز: ۸۲۷۲۳۲۱۱

سایت بیمارستان: www.atiehhospital.ir

